

Vanhempien liikunnallinen tuki ja urheiluseuraharrastaminen 7–11-vuotiaiden koetun motorisen pätevyyden ennustajina – kolmevuotinen pitkittäistutkimus

Esittäjä: Elina Meklin

Kirjottajat: Elina Meklin, Arto Laukkanen, Donna Niemistö, Nanne-Mari Luukkainen, Jimi Kotkajuuri & Arja Sääkslahti

Taustayhteisöt: Liikuntatieteellinen tiedekunta, Jyväskylän yliopisto

Asiasanat: Koettu motorinen pätevyys, Liikunnallinen tuki, Urheiluseuraharrastaminen

Tausta: Lasten koetun motorisen pätevyyden merkitys liikkumiselle tunnustetaan, mutta edelleen tarvitaan pitkittäistutkimusta lapsen pätevyyttä tukevien tekijöiden tunnistamiseksi. Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin ennustaako varhaiskasvatusikäisten lasten (aikapiste 1 (A1)) vanhempien liikunnallinen tuki ja urheiluseuraosallistuminen noin kolme vuotta myöhemmin alakouluikässä (aikapiste 2 (A2)) heidän koettua motorista pätevyyttään.

Menetelmät: Varhaiskasvatuksessa (A1; n = 259; ka ikä = 6,27 vuotta ± 0,67, joista 50,2 % poikia) ja noin kolme vuotta myöhemmin alakoulussa (A2; ka ikä = 9,45 vuotta ± ,79 vuotta) koettua motorista pätevyyttä mitattiin käyttämällä pictorial scale of Perceived Movement Skill Competence (PMSC) -kyselyä. Lapsen urheiluseuraharrastamista (urheilulaji(t)) sekä vanhempien liikunnallista tukea kuten suoraa taloudellista ja logistista tukea, kannustusta liikuntaan ja liikkumista yhdessä lapsen kanssa kysyttiin vanhempien kyselylomakkeella (n=259; ka ikä=36,2 vuotta ± 5,64). Lineaarilla regressiomalleilla selvitettiin, kuinka lapsen kaikkien harrastettujen lajien yhteen laskettu määrä ennustaa koettua motorista pätevyyttä. Lisäksi tarkasteltiin kuinka osallistuminen tiettyyn urheilulajityyppiin (liikkumis- ja pallolajit), ja toiseksi, lajien määrä lajityyppiin sisällä, ennustivat koettua motorista pätevyyttä liikkumis- ja palloilutaidoissa. Analyysit vakioitiin aikapisteiden aikaerolla ja varsinaisten motoristen taitojen perusteella A1:ssä. Kaikissa kuudessa regressiomallissa oli yhteensä 15 vanhempia ja lapsiin liittyvää muuttujaa.

Tulokset: Varhaisvuosien vanhempien liikunnallisen tuen havaittiin olevan merkitsevä ennustaja lasten koetulle motoriselle pätevyydelle kouluikässä. Tulokset osoittivat, että urheilulajityyppijako ei merkitsevästi lisännyt koetun motorisen pätevyyden ennustetta. Yhteen lajiin osallistuneilla lapsilla todettiin A2:ssa alhaisempi koettu motorinen pätevyys ei harrastaviin lapsiin verrattuna. Varhaiskasvatusikäisten lasten varsinaiset motoriset taidot sekä erityisesti palloilutaidot ennustivat A2:en koettua motorista pätevyyttä ja erityisesti koettua pätevyyttä palloilutaidoissa.

Johtopäätökset ja sovellettavuus: Yhteenvetona voidaan todeta, että urheiluseuraharrastaminen varhaislapsuudessa ei ole välttämätön koetun pätevyyden kehittymiselle, kun taas vanhempien liikunnallinen tuki on merkittävää erityisesti varhaiskasvatusikäisenä. Siitä huolimatta, että varhaiskasvatusikäisten lasten urheiluseuraharrastaminen ennusti alhaisempaa koettua motorista pätevyyttä, urheiluseurat voisivat tarjota lapsille loistavan paikan harjoitella taitoja ja lisätä koettua motorista pätevyyttä. Valmentajien olisi tärkeä tiedostaa liikunnallisen tuen merkitys, jotta urheiluseurat voisivat ohjatun toiminnan rinnalla kannustaa lapsia ja perheitä liikunnallisen elämäntavan omaksumiseen ja lapsen koetun motorisen pätevyyden vahvistamiseen. Myös varhaiskasvatuksen ja alakoulujen opettajat voisivat tarjota tietoa ja liikunnallisen tuen yhteistyötä vanhemmille, jotta koetulta motoriselta pätevyydeltään erilaiset lapset saisivat tarvitsemaansa tukea.